

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет суспільно-гуманітарних наук

Кафедра філософії та релігієзнавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАЛІТИЧНА ФІЛОСОФІЯ

для студентів

спеціальності	033 Філософія
рівня вищої освіти	другого (магістерського)
освітньої програми	033.00.01 «Філософія»

Київ – 2022

Розробник:

Додонов Роман Олександрович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії та релігієзнавства Факультету суспільно-гуманітарних наук Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Додонов Роман Олександрович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії та релігієзнавства Факультету суспільно-гуманітарних наук Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії та релігієзнавства Факультету суспільно-гуманітарних наук

Протокол від 13 вересня 2022 року № 2

Завідувач кафедри Іван Остащук д.філос.н., проф. Іван ОСТАЩУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 13.09.2022 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової програми) Олександр Горбань Олександр ГОРБАНЬ

Робочу програму перевірено

13.09.2022 р.

Заступник декана Віталій Завадський Віталій ЗАВАДСЬКИЙ

Пролонговано:

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	32	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	50	
Форма семестрового контролю	Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомлення студентів з основними положеннями аналітичної філософії як одним з провідних напрямків західної філософської думки.

Дисципліна спрямована на формування таких *загальних і спеціальних компетентностей* освітньої програми підготовки:

Інтегральної – Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері філософії та гуманітаристики.

ЗК-01 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-05 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК-01 – Здатність використовувати історико-філософську спадщину в осмисленні та розв'язанні дослідницьких проблем.

СК-02 – Усвідомлення зв'язків філософської спеціалізації з іншими інтелектуальними й гуманітарними практиками.

СК-03 – Здатність формулювати та аргументувати актуальні філософські ідеї, доказово й обґрунтовано викладати результати дослідження.

СК-04 – Здатність обирати і застосовувати найбільш ефективну методологічну стратегію дослідження.

СК-05 – Здатність критично працювати з філософськими текстами, застосовувати різні методи аналізу та інтерпретації.

СК-09 – Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень у різних формах наукової комунікації.

3. Програмні результати навчання

РН-01 – Здійснювати інтелектуальний пошук, виявляти і критично осмислювати актуальні проблеми сучасної філософської думки, розробляти їх в рамках власного філософського дослідження.

РН-02 – Знати і використовувати фаховий словник та філософські засоби для донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН-08 – Розуміти зв'язки філософії з іншими напрямками філософського дискурсу та іншими інтелектуальними й гуманітарними практиками.

РН-09 – Ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності.

РН-10 – Брати участь у наукових дискусіях з філософії та міждисциплінарних проблем, обговореннях філософських питань з експертами з інших галузей знань.

РН-11 – Аналізувати, оцінювати і прогнозувати соціальні, політичні, економічні та культурні процеси із застосуванням фахових знань та спеціалізованих навичок розв'язання складних задач філософії.

РН-12 – Використовувати набуті знання в практиці європейської та євроатлантичної інтеграції України, зокрема проводити світоглядний аналіз та етико-ціннісну експертизу інтеграційних процесів.

РН-16 – Планувати та виконувати наукові дослідження з філософії та дотичних питань, формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки, презентувати результати досліджень в різних формах наукової комунікації.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Пролегомени до аналітичної філософії	10	2	2				6
Тема 2. Генеза аналітичної філософії. Готлоб Фреге.	10	2	2				6
Всього:	20	4	4				12
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	22						
Змістовий модуль 2.							
Тема 3. «Критичний реалізм» Джорджа Мура.	10	2	2				6
Тема 4. «Логічний атомізм» Бертрана Рассела.	10	2	2				6
Всього:	20	4	4				12
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	22						
Змістовий модуль 3.							
Тема 5. «Логіко-філософський трактат» Л. Вітгенштайна.	10	2	2				6
Тема 6. «Пізній» Л. Вітгенштайн і концепція буденної мови.	12	2	2				8
Всього:	22	4	4				14
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	24						
Змістовий модуль 4.							
Тема 7. Аналітична філософія і логічний позитивізм.	10	2	2				6
Тема 8. Сучасний стан аналітичної філософії.	10	2	2				6
Всього:	20	4	4				12
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	22						
Усього	90	16	16				50
Підготовка та проходження контрольних заходів (семестровий контроль)	30						
Разом	120						

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1.

Пролегомени до аналітичної філософії.

Аналітична філософія у вузькому та широкому сенсі слова. Дискусії щодо визначення аналітичної філософії. Поняття "аналітичний рух". Витоки аналітичної філософії та проблема її взаємозв'язку з класичною філософською традицією та непозитивізмом. Взаємозв'язок аналітичної філософії з феноменологією, герменевтикою, структуралізмом та психоаналізом. Класифікація версій філософського аналізу: фреге-расселівська версія, мурівська версія, пізньо-вітгенштейнівська версія, стросонівська версія. Періодизація аналітичної філософії. Структура аналітичних дисциплін: філософія логіки, епістемологічні побудови, філософія свідомості, філософія мови, філософія моралі, філософія політики. Аналітична філософія як філософська мета-методологія. Критика ототожнення аналітичної філософії з логічним позитивізмом (третя хвиля) і постпозитивізмом. Аналітична філософія як феномен філософської культури ХХ століття.

Ключові терміни: *«аналітичний рух», «мета-методологія», «неопозитивізм», «постпозитивізм», «філософія логіки», «філософія свідомості», «філософія мови».*

Тема 2.

Генеza аналітичної філософії. Готлоб Фреге.

Наукове та філософське середовище Європи перед викликом світоглядних проблем початку ХХ ст. Спеціальна та загальна релятивістська теорії А. Ейнштейна. Неєвклідові геометрії Лобачевського, Бойяїї, Рімана. Теорія функцій Вейерштрасса. Теорія множин Кантора. Логічні і математичні парадокси. Протиріччя математичних побудов зі здоровим глуздом. Визначення математики Б. Расселом і необхідність побудов логічних основ математичного знання. Критика існуючих «філософій арифметики» (Пеано, Уайтхед, Рассел) і геометрії (Гілберт, Веблен). Теорема Гьоделя. Розрізнення знаку, його смислу та референції. Проблема мови. Ідеї та смисли. Концепція трьох світів: фізичного, ментального та світу абстрактних сутностей. Фрідріх Людвіг Готлоб Фреге та його логічні доробки. Обґрунтування тези про можливість «зведення математики до логіки». Математика як галузь логіки. Вплив праць Фреге на формування аналітичної філософії. Ідея числа та поняття. Концепція «предикативних виразів». Теорія значення.

Ключові слова: *«наука», «релятивістська концепція А. Ейнштейна», «математика», «парадокс», «здоровий глузд», «логіцизм».*

Змістовий модуль 2.

Тема 3.

«Критичний реалізм» Джорджа Мура

Ситуація в британському інтелектуальному середовищі наприкінці XIX ст. Панування в Кембриджі «абсолютного ідеалізму» Бредлі і Мак-Таггарта. Критика Дж. Муром неогегельянського ідеалізму. Захист «здорового глузду». Праця «Спростування ідеалізму». Ідея поняття як об'єкту мислення: розрив з традицією британського емпіризму. Проблема «знання». Проблема реальності та її захисту. Аналіз відчуттів. Концепт «чуттєві данні» (sens-data). Принцип реалізму Дж. Мура. «Аналіз» як аналіз виразів та вживання слів. Проблема віри. Проблема істини. Синонімія. Аналіз як завдання філософії. Вимоги «чіткості та ясності». Етика Дж. Мура як застосування аналізу до моральнісних суджень. Нередукованість поняття «добро» до інших понять.

Ключові терміни: «здоровий глузд», «знання», «реальність», «чуттєві данні», «істина».

Тема 4.

«Логічний атомізм» Бертрана Рассела

Ідея зведення філософії до логічного аналізу. Дослідження Б. Рассела в галузі логічних основ математики і математичної логіки. Критика неогегельянства; концепція плюралізму та вчення про зовнішні відношення. Заперечення традиційної для британського емпіризму теорії про психологічну сутність філософії. Розмежування логіки та психології. Проблема обґрунтування основоположень математики та парадокси у теорії множин. Програма логіцизму. Теорія типів Б. Рассела. Теорія дескрипцій. «Принцип абстракції» як основна процедура аналітичного методу. Доктрина «логічного атомізму». Ідея «атомарних фактів». Вчення про атомарні та молекулярні судження. Логічна та фізична структура світу. Проблема істини.

Ключові терміни: «логіка», «теорія типів», «дискрипція», «принцип абстракції», «логічний атомізм», «атомарний факт».

Змістовий модуль 3.

Тема 5.

«Логіко-філософський трактат» Л. Вітгенштайна.

Біографія Л. Вітгенштайна. Візит до Кембриджу (1912-13 рр.), знайомство з Б. Расселом. Участь у Першій світовій війні і полон. Історія написання «Логіко-філософського трактату». Періодизація творчої біографії Л. Вітгенштайна, ранній та пізній періоди. «Логіко-філософський трактат» як перше джерело логічного позитивізму. Стиль «Логіко-філософського трактату»: романтизм і

формалізм. Структура «Трактату». Теорія значення та інтуїтивна онтологія. Речі і факти. Ідея смислу речення. Вимога аналізу речення. Смисл речення як його відношення до світу. Імена та об'єкти. Мовні висловлювання: речення, тавтології, протиріччя. «Світ людини – це світ її мови». «Атомарні факти» як зв'язки між об'єктами. Співвідношення речень та фактів. «Логічні константи» і проблема істинності. Співвідношення логіки й математики. Місія філософії, за Л. Вітгенштайном. Метод філософії як метод аналізу. Критика «Логіко-філософського трактату» та подальший розвиток аналітичної філософії.

Ключові терміни: «річ», «факт», «ім'я», «об'єкт», «мова», «речення» «тавтологія», «протиріччя», «логічні константи», «аналіз».

Тема 6.

«Пізній» Л. Вітгенштайн і концепція буденної мови.

Розрив Л. Вітгенштейна з логічним атомізмом і кардинальна переорієнтація його філософської концепції. «Філософські дослідження», «Синій зошит», «Коричневий зошит»: філософія буденної мови. «Мовні ігри». Концепція «сімейних подібностей». Філософія як терапія, аналіз як терапевтична процедура. Проблема розуміння. Концепція буденної мови як площини філософського аналізу. Теорія знання. Інтерпретації концепції буденної мови Л. Вітгенштайна в працях Дж. Віздома (типологія суперечок; звернення до метафізики, мистецтва, релігії та психології), Г. Райла (аналіз як завдання філософії; сутність аналізу як пошуку причин невірного слововживання; уникнення нерозуміння та роз'яснення проблем як завдання аналізу; концепція «ментальних понять»; дослідження мотивацій), Дж. Л. Остіна (формування лінгвістичного аналізу; теорія «мовленнєвих актів»; розрізнення локутивних, іллокутивних та перлокутивних актів), П.Ф. Стросона (індукція, критика Б. Рассела, розрізнення речення та його вживання; пошук концептуальних схем мови та свідомості; повернення до класичної філософії), М. Лазоревіца (психоаналітична філософія буденної мови), Н. Малкольма (аналіз сновидінь як розробка ідей Вітгенштайна).

Ключові терміни: «буденна мова», «мовна гра», «сімейні подібності», «розуміння», «терапія».

Змістовий модуль 4.

Тема 7.

Аналітична філософія і логічний позитивізм.

Багатозначність поняття «логічний позитивізм» та розмаїтість даної філософської школи. Історія «Віденського гуртка» та його склад. Еволюція поглядів представників логічного позитивізму. Вплив «Логіко-філософського трактату» Л. Вітгенштайна на логічний позитивізм. Ф.П. Рамсей: інтерпретація й розвиток ідей Б. Рассела і Л. Вітгенштайна. Дискусія про сутність аналізу

(Л. Стеббінг, Дж. Віздом, Ч. Броуд). Зведення філософії до логічного аналізу мови науки. Принцип демаркації та антиметафізична настанова. Принцип верифікації та емпіричний редукціонізм. Концепція «протокольних суджень». Логічний конвенціоналізм. Ідея фізикалізму. Синтаксичний, семантичний та прагматичний аналіз. А.Дж. Айер: логічний позитивізм на ґрунті британського емпіризму. Багатозначні логіки та проблема філософського аналізу. Львівсько-Варшавська школа. А. Тарський: розрізнення логіки й металогіки; семантична концепція істини. Аналітична філософія свідомості Г. Фейгла. Застосування логічної та аналітичної методології в гуманітарному знанні: логіка пояснення К. Гемпеля. В. Куайн: критика позитивізму; заперечення розмежування аналітичних і синтетичних суджень; відкидання редукціонізму; теза Дюгема-Куайна; принцип «онтологічної відносності». Апофеоз та занепад домінування фреге-русселівської інтерпретації аналізу.

Ключові терміни: *«логічний позитивізм», «Віденський гурток», «Львівсько-Варшавська школа», «протокольні судження», «логічний конвенціоналізм».*

Тема 8. **Сучасний стан аналітичної філософії**

Критика основних положень аналітичної філософії та тези про її «смерть» (Н. Решер та Р. Рорті). Сучасна аналітична філософія в Західній Європі та США. Вплив прагматизму. М. Уайт: ідея аналізу як захисту прагматичного лібералізму; критика формалізму та обґрунтування аналітичної історіографії. Н. Гудмен: онтологічний релятивізм та методологічний релятивізм; плюралістична картина світу; захист естетичного сприйняття світу. Д. Девідсон: роль каузальних понять в описі людських вчинків; мова як світ людської життєдіяльності. Х. Патнем: онтологічна філософія науки; критика «метафізичного реалізму»; критика традиційних концепцій істини та визначення істини як раціональної прийнятності суджень; плюральність істини; історична й культурна обумовленість раціональності. М. Дамміт: дослідження філософії Фреге як основи аналітичної філософії; мова як предмет аналізу; логіцизм у мові. П. Грайс: розвиток філософії Остіна; теорія значення; психосемантичний зміст концепції. Теорія метафори в лінгвістичній філософії М. Блека. Проблема свідомості в сучасній аналітичній філософії: елімінативізм П. Черчленда; інтенціональна позиція Д. Деннета; концептуальний аналіз свідомості Е. Кенні. Аналітична філософія XXI століття.

Ключові терміни: *«прагматизм», «аналітична історіографія», «методологічний релятивізм», «метафізичний реалізм», «елімінативізм».*

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
2	Відвідування семінарських і практичних занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
4	Робота на семінарських і практичних заняттях	10	2	20	2	20	2	20	2	20
5	Індивідуальне завдання	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
7	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МБ)			59		59		59		59
Максимальна кількість балів: 236										

Методика розрахунків модульної і підсумкової оцінок студента

№ з/п	Оцінка студента	Макс. оцінка	Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	Змістовний модуль 3	Змістовний модуль 4
2	Максимальна підсумкова семестрова оцінка (МС)	60	15	15	15	15
	Максимальна кількість балів за видами поточного контролю	236	59	59	59	59
3	Фактична кількість балів, отриманих студентом за видами поточного контролю (приклад) (ФБ)		45	40	42	50
4	Підсумкові фактичні оцінки студента за змістовими модулями $M_i = MS / \sum FB * FB_i$; M_1		11,5	10,2	10,7	12,8
5	Підсумкова семестрова модульна оцінка студента $C = M_1 + M_2 + M_3 + M_4$		45,2			
6	Оцінка семестрового контролю		40			
7	Підсумкова семестрова рейтингова оцінка студента		85,2/В			

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом. Упровадження в практику навчальної програми різноманітних форм самостійної роботи активно сприяє модернізації навчального процесу шляхом подолання протиріч між трансляцією знань і їх засвоєнням у взаємозв'язку теорії та практики.

Мета самостійної роботи студентів:

- розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів;
- формування умінь і навичок самостійної розумової праці;
- розвиток морально-вольових зусиль;
- формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань як необхідної умови професійного становлення.

Завдання самостійної роботи студентів:

- навчання студентів самостійно працювати з різними джерелами інформації;
- творче сприйняття і осмислення навчального матеріалу;
- формування навичок щоденної навчальної самостійної роботи.

Зміст самостійної роботи полягає в таких положеннях:

- самостійне вивчення теоретичних, історичних і науково-практичних тем;
- самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу;
- підготовка наукових повідомлень, інформаційних довідок;
- підготовка вибіркового дослідного завдання на базі критичного огляду наукових публікацій, розроблення пропозицій щодо вирішення актуальних проблем або прогнозів за обраною тематикою;
- презентація та захист результатів виконання вибіркового дослідницького завдання.

Самостійна робота студентів повинна забезпечити:

- системність знань та засобів навчання;
- володіння розумовими процесами;
- мобільність і критичність мислення;
- володіння засобами обробки інформації;
- здібність до творчої праці.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного в змісті лекції, засвоєння її основних моментів. Для систематизації отриманих знань з дисципліни до кожної наступної теми слід ретельно готуватись: систематично опрацьовувати матеріал попередньої лекції, рекомендовану літературу, повторювати пройдений матеріал.

Завдання до самостійної роботи

Завдання до модулю 1.

Тема 1. Прологомени до аналітичної філософії.

Надайте письмову відповідь на запитання: «Які саме наукові відкриття початку ХХ століття викликали потребу в аналізі логіко-філософських засад наукового пізнання»? Відповідь оформити у вигляді таблиці.

Тема 2. Генеза аналітичної філософії. Готлоб Фреге.

Надайте письмову відповідь на запитання: «У чому полягає методологічне значення тези Фреге про «зводимість математики до логіки»? Обґрунтуйте свою відповідь.

Завдання до модулю 2.

Тема 3. «Критичний реалізм» Джорджа Мура.

Прочитайте статтю Дж. Муру «Захист здорового глузду» (В кн.: Аналитическая философия: становление и развитие. М., 1998, с.130-154). Надайте письмову відповідь на запитання: «Проти кого і проти чого була спрямована критика Джорджа Мура в Кембріджі і чому він розробив програму «захисту здорового глузду»? Відповідь обґрунтуйте.

Тема 4. «Логічний атомізм» Бертрана Рассела.

На основі статті Б. Рассела «Логічний атомізм» (У кн.: Аналитическая философия: становление и развитие. М., 1998, с.17-37) визначить ідеї, які започаткували генезу логічного напрямку аналітичної філософії. Опишіть основні положення теорії типів і теорії дескрипції Б. Рассела. Які парадокси він наводить в якості прикладів до своїх теорій?

Завдання до модулю 3.

Тема 5. «Логіко-філософський трактат» Л. Вітгенштайна.

Прочитайте текст «Логіко-філософського трактату» Л. Вітгенштайна. Проаналізувати логіку доведення ненауковості філософії та її аналітичне завдання. Надайте письмову відповідь на запитання: «Які суперечливі твердження Ви виявили в тексті?». Відповідь обґрунтуйте.

Тема 6. «Пізній» Л. Вітгенштайн і концепція буденної мови.

Надайте письмову відповідь на запитання: «Як Ви розумієте вислови «Вітгенштайнові війни» і «кочерга Вітгенштайна»? З якими подіями пов'язане їх виникнення?

Завдання до модулю 4.

Тема 7. Аналітична філософія і логічний позитивізм.

Надайте письмову відповідь на запитання: «Що спільного і що відмінного в поглядах представників аналітичної філософії та Львівсько-Варшавської школи логічного позитивізму?» Відповідь обґрунтуйте.

Тема 8. Сучасний стан аналітичної філософії.

Складіть хронологічну таблицю розвитку аналітичної філософії у другій половині ХХ – на початку ХХІ століть за таким зразком:

<i>Роки</i>	<i>Мислитель</i>	<i>Твори</i>	<i>Основні ідеї</i>

Форма подання виконаної роботи:

Робота надсилається у вигляді есею, оформленого в текстовому редакторі Microsoft Word. Вимоги до тексту: шрифт Times New Roman. Розмір шрифту – 14 пт, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25; поля: верхнє, нижнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 1,5 мм; текст вирівнюється по ширині. Виділення фрагментів тексту можливе півжирним та курсивним накресленням. Оптимальний обсяг роботи складає 5 сторінок.

Критерії оцінювання :

Самостійна робота до кожної теми оцінюється у 5 балів.

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Глибина і повнота розкриття завдань	1 бал
2	Повнота використання рекомендованої літератури	1 бал
3	Обґрунтування висновків	1 бал
4	Грамотність, стиль викладу, оформлення роботи	1 бал
5	Обсяг виконаної роботи	1 бал

Оцінка за самостійну роботу є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Аналітична філософія».

Студент може набрати максимальну кількість балів за самостійну роботу – 40.

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді з використанням роздрукованих тестових завдань ЕНК. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік. *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.
- *Комп'ютерного контролю:* тестові програми.
- *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Витоки аналітичної філософії, її предметне поле та методологічний інструментарій.
2. Історико-філософські «обриси» аналітичної філософії.
3. Аналітичність як «стилістика» філософського дослідження.
4. Історія «аналітичного руху».
5. Періодизація аналітичної філософії.
6. Структура аналітичних дисциплін.
7. Значення та смисл особових імен та речень у логічній семантиці Г. Фреге.
8. Теорія значення у концепції Г.Фреге.
9. «Спростування ідеалізму»: реалізм Дж. Е. Мура.
10. Програма захисту "здорового глузду" Дж. Мура. Аналіз як завдання та метод філософії.
11. Етика Дж.Е. Мура: застосування аналітичного методу.
12. Проблема критеріїв верифікації знання.
13. Логічний атомізм Б. Рассела.
14. Стилістика та основні ідеї «Логіко-філософського трактату» Л. Вітгенштайна.
15. Розуміння категорії «досвід» у філософії М. Шліка.
16. Сутність та завдання науки за М. Шліком.
17. Робота «Простір і час у сучасній фізиці» М. Шліка.

18. Основні ідеї «Логічної побудови світу» Р. Карнапа.
19. Основні ідеї «Єдності науки» Р. Карнапа.
20. «Лінгвістичний поворот» у філософії ХХ століття.
21. Проблема аналізу повсякденної мови (Дж. Уїздом та Г. Райл).
22. Теорія мовних актів Дж. Остіна.
23. Різниця між «знанням» та «обіцанням» як опозиція «констатації» та «перформативності» в філософії Дж. Остіна.
24. Оцінка аналітизму його представниками та противниками: критичний розгляд.
25. Ідея побудови "філософії арифметики": вчення про знаки, смисли та референцію.
26. Ідея "філософії логіки" Б. Рассела. Програма логіцизму.
27. "Логічний атомізм" Б. Рассела
28. Вчення про істину в логіцистській філософії Б. Рассела.
29. «Логіко-філософський трактат» Л. Вітгенштайна: уявлення про метод та завдання філософії.
30. Концепція "фактів", речень та логічних констант (Л. Вітгенштайн).
31. Співвідношення логіки, математики й філософії (Л. Вітгенштайн).
32. Уявлення про завдання філософії та антиметафізична настанова у логічному позитивізмі.
33. Принципи демаркації та верифікації, емпіричний редуccionізм та теорія "протокольних суджень".
34. Еволюція програм аналізу: синтаксичний-семантичний-прагматичний аналіз.
35. Ідеї аналізу у творчості представників Львівсько-Варшавської школи.
36. Британський логічний позитивізм.
37. Аналітичні процедури в гуманітарному пізнанні (К.Г. Гемпель).
38. Критика позитивістських ідей у концепції О. Куайна.
39. Зміна орієнтації філософствування Л. Вітгенштайна.
40. "Теорія мовленнєвих актів" Дж. Остіна.
41. Аналітичний метод у концепції П.Ф. Стросона.
42. Ідеї аналізу в концепції М. Уайта.
43. Аналітична концепція Н. Гудмена.
44. Аналітична філософія науки Х. Патнема.
45. Концепція мови у філософії Д. Девідсона.
46. Оцінка аналітичної філософії М. Даммітом.
47. Психосемантика П. Грайса.
48. Лінгвістична філософія М. Блека.
49. Аналіз свідомості: П. Черчленд, Д. Деннет, Дж. Серл, Е. Кенні.
50. Критика аналітичної філософії: Н. Решер, Р. Рорті.

Форма проведення іспиту:

Тестування. Тести розміщені в рубриці «Тести підсумкового контролю» ЕНК «Аналітична філософія». Можливість відповіді активізується під час проведення

екзамену – за розкладом. Кожний тест включає 40 питань трьох категорій складності. Студент має одну спробу відповіді.

Тривалість проведення:

80 хв.

Максимальна кількість балів:

40 балів, по одному балу за кожну правильну відповідь на прості тестові питання, на питання середнього та складного рівня – з коефіцієнтом платформи «Moodle».

Критерії оцінювання:

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Загальний обсяг роботи студента – 120 год. З них аудиторні – 32 год. (лекції – 16 год., семінари – 16 год.). Самостійна робота – 50 год, модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1. (59 балів)		Змістовий модуль 2. (59 балів)		Змістовий модуль 3. (59 балів)		Змістовий модуль 4. (59 балів)	
Лекції (теми, бали)	Тема 1. Пролегомени до аналітичної філософії (1 б.)	Тема 2. Генеза аналітичної філософії. Готлоб Фреге. (1 б.)	Тема 3. «Критичний реалізм» Джорджа Мура (1 б.)	Тема 4. «Логічний атомізм» Бертрана Рассела (1 б.)	Тема 5. «Логіко-філософський трактат» Л. Вітгенштайна (1 б.)	Тема 6. «Пізній» Л. Вітгенштайн і концепція буденної мови (1 б.)	Тема 7. Аналітична філософія і логічний позитивізм (1 б.)	Тема 8. Сучасний стан аналітичної філософії (1 б.)
Семінарські (практичні) заняття (теми, бали)	Тема 1. Пролегомени до аналітичної філософії (11 б.)	Тема 2. Генеза аналітичної філософії. Готлоб Фреге. (11 б.)	Тема 3. «Критичний реалізм» Джорджа Мура. (11 б.)	Тема 4. «Логічний атомізм» Бертрана Рассела. (11 б.)	Тема 5. «Логіко-філософський трактат» Л. Вітгенштайна. (11 б.)	Тема 6. «Пізній» Л. Вітгенштайн і концепція буденної мови (11 б.)	Тема 7. Аналітична філософія і логічний позитивізм (11 б.)	Тема 8. Сучасний стан аналітичної філософії (11 б.)
Самостійна робота	Тема 1. Пролегомени до аналітичної філософії (5 б.)	Тема 2. Генеза аналітичної філософії. Готлоб Фреге. (5 б.)	Тема 3. «Критичний реалізм» Джорджа Мура. (5 б.)	Тема 4. «Логічний атомізм» Бертрана Рассела. (5 б.)	Тема 5. «Логіко-філософський трактат» Л. Вітгенштайна (5 б.)	Тема 6. «Пізній» Л. Вітгенштайн і концепція буденної мови (5 б.)	Тема 7. Аналітична філософія і логічний позитивізм. (5 б.)	Тема 8. Сучасний стан аналітичної філософії. (5 б.)
Поточний контроль (вид, бали)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		Модульна контрольна робота 4 (25 балів)	
Семестровий контроль	Іспит (40 балів)							

8. Рекомендовані джерела

Основні

Антологія сучасної аналітичної філософії, або жук залишає коробку / за науковою редакцією А. С. Синиці. Львів: Літопис, 2014. 374 с.

Бугров В.А. Сучасна аналітична філософія: коло проблем // Вісник Київського університету імені Тараса Шевченка. Серія: Філософія. Політологія. Вип.26. К., 1997. С.101–106.

Вітгенштайн Л. Tractatus logico-philosophicus / пер. з нім. Є. Поповича. Вітгенштайн Л. Tractatus logico-philosophicus; Філософські дослідження. Київ: Основи, 1995. С. 5–86.

Вітгенштайн Л. Філософські дослідження / пер. з нім. Є. Поповича. Вітгенштайн Л. Tractatus logico-philosophicus; Філософські дослідження. Київ: Основи, 1995. С. 87–310.

Синиця А. С. Аналітична філософія. Львів: ЛДУФК, 2013. 304 с.

Синиця А. С. Сучасна аналітична філософія: від прагматики мови до концептуалізації свідомості. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 448 с.

Додаткові

Аналітична філософія. Методичні рекомендації / Укл. Починок Б.В. Чернівці: ЧНУ, 2005, с.3-12, 32-38.

Антологія сучасної філософії науки, або усмішка ASIMO / за науковою редакцією В. П. Мельника та А. С. Синиці. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 568 с.

Бугров В.А. Джордж Едвард Мур і аналітична філософія ХХ століття // Вісник Київського університету імені Тараса Шевченка. Серія: Філософія. Політологія. Вип. 28. – К., 1998. – С. 8–9.

Бугров В.А. Деякі роздуми про сучасну аналітичну філософію та філософський аналіз // Філософські читання пам'яті Павла Копніна (4-5 жовтня 1997 р.). – К., 1997. – С.42–48.

Патнем Г. Розум, істина й історія / пер. з англ. О. Мокровольського. Київ: Альтернативи, 2003. 231 с.

Тарський А. Поняття істини в формалізованих мовах / пер. з англ. Н. Г. Філіпенко. Київ: Стилос, 1998. 154 с.

Фреге Г. Основи арифметики. Логіко-математичне дослідження поняття числа / пер. з нім. Т. М. Шанько. Київ: Port-royal, 2001. 145 с.

Хомський Н. Роздуми про мову / пер. з англ. О. П. Кошового. Львів: Ініціатива, 2000. 352 с.

Джерела іноземними мовами

Austin J. L. The Meaning of a Word. Austin J. L. Philosophical Papers / eds.: J. O. Urmson, G. J. Warnock. Oxford: Clarendon Press, 1961. P. 23–43.

Carnap R. Meaning and Necessity: A Study in Semantics and Modal Logic.

Chicago, Ill.: University of Chicago Press, 2009. VIII, 210 p.

Chalmers D. *The Conscious Mind: In Search of a Fundamental Theory*. New York: Oxford University Press, 1996. 432 p.

Frege G. *Über Sinn und Bedeutung*. *Zeitschrift für Philosophie und philosophische Kritik*. 1892. Band 100. S. 25–50.

Grayling A. C. *The History of Philosophy*. Penguin Press, 2019. 704 p.

Hacker P. M. S. *Analytic Philosophy: Beyond the Linguistic Turn and Back Again // The Analytic Turn: Analysis in Early Analytic Philosophy and Phenomenology*. Beaney M. (Ed.). London : Routledge, 2007. P. 125-141.

Kenny Anthony. *A Brief History of Western Philosophy*. Wiley-Blackwell, 1st ed., 1998. 365 p

Kenny Anthony. *A New History of Western Philosophy*. Oxford University Press; Reprint edition, 2012. 1080 p.

Kripke S. A. *Naming and Necessity*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1980. 172 p.

Magee Bryan. *The Great Philosophers: An Introduction to Western Philosophy*. Oxford University Press; 2nd ed. 2001. 352 p.

Moore G. E. *The Refutation of Idealism*. *Mind*. 1903. Vol. 12, No. 4. P. 433–453. DOI: <https://doi.org/10.1093/mind/XII.4.433>.

Popkin Richard. *The Columbia History of Western Philosophy*. Columbia University Press. 1999. 836 p.

Quine W. V. O. *Word and object*. Cambridge, Mass.: MIT Press, 2013. XXX, 277 p.

Russell B. *The Philosophy of Logical Atomism*. London: Routledge Classics, 2010. XLI, 162 p.

Russell Bertrand. *The History of Western Philosophy*. Simon & Schuster/Touchstone. 2022. 895 p.

Ryle G. *Concept of Mind*. Chicago: University of Chicago Press, 2002. XVIII, 334 p.

The Oxford handbook of the history of analytic philosophy / ed. M. Beaney. Oxford: Oxford University Press, 2015. 1161 p.

Интернет-джерела

Analysis: journal / C. Daly and D. Liggins (eds). URL: <https://academic.oup.com/analysis>

Analytic Philosophy: journal / ed. D. Sosa. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/2153960X>.

International Conference on Analytic Philosophy. URL: <https://waset.org/analytic-philosophy-conference>.

Stanford Encyclopedia of Philosophy / ed. Edward N Zalta. URL: <https://plato.stanford.edu/>

The Journal for the History of Analytical Philosophy / ed. A. Yap. URL: <https://jhaponline.org/jhap/about/editorialTeam>.